

TEDENSKESLIKKE

PRILOGA DOMOVINI

Leto IV.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1928

44. števil.

Ob desetletnici našega osvobojenja

29. oktober l. 1918. je gotovo dan izmed najvažnejših ne samo naše nego tudi svetovne zgodovine. Omenjeni dan so izpregovorili Slovenci javno to, kar so nosili v srcu že njihovi pradedje in to od tiste davne dobe, ko je nad Sloveni zagospodoval tujec in jih izkoriščal kot podjarmljene. Čeprav so klonili glave, vendar je bila v njihovih dušah neka nježna do gospode, ki jih je vladala.

Narod je prevzela neka čudna sreča, ki si jo skoraj tolmačiti ni mogel. Velikanske množice so se zbirale in poslušale govornike, ki so dajali duška ne samo svojim nego čustvom vsega naroda. Navdušenje je bilo ogromno.

Toda mnogi izmed najbolj navdušenih so kmalu jeli omahovati in dvomiti, ker vse ni šlo tako gladko, kakor si je zamislili. Do-

polastil obup, da ne bo bodočnost svetla. — Poteklo je deset let. — Hitro, kar neopaženo so šla mimo nas in zajetila nas je desetletnica tistega dne, ko smo vsemu svetu povedali, da smo svobodni, da nočemo več tujih vladarjev. Kljub ne posebno rožnatim razmeram pa je narod pokazal, da ljubi svojo domovino, da upa na lepše dni in da hoče vse storiti za dosego visokih narodovih idealov. Kakor

In kako neki bi ne bila, ko so lahko pri vsaki priliki opazili, da so smatrani kot ljudje, kot narod nižje vrste. Kdor je bil hinavec in je zatajil svoj narod, tega so vladajoči podpirali in mu šli na roko, kdor pa se je upal količkaj dvigniti svojo glavo in celo še zagovarjati svoj narod, tega so zapostavljali, dokler se ni uklonil, če se ni, so ga uničili.

29. oktober l. 1918. je bil tisti dan, ko so bili Slovenci gotovi, da je njihov večstoletni zatiralec premagan. Iz deželnega dvorca, ki ga vidimo na sliki, so proglasili neodvisnost od Avstrije, ki je posebno med svetovno vojno pokazala, kako sovražna je sploh Slovanom, kljub temu, da so Slovani tvorili večino v njeni monarhiji.

Čim so razni, ki prvotno niso mogli uvideti, da je avstrijska gospoda zaigrala za vedno, se pričeli sprijaznjevati z resnico, so drugi jeli kloniti glave, posebno radi tega, ker so videli, da stopajo spet na plan ljudje, ki so bili pred in med vojno nasprotniki naroda in se pri preobratu skрили. Nadalje pa so bolj in bolj spoznavali da tudi pri naših bratskih narodih ni tako kakor so nam o njih pripovedovali, da radi tega trpi vsa država, posebno naše pokrajine. To je zelo kvarno vplivalo na naš narod. Vsakdo je namreč uvidel, da bi bilo lahko dosti bolje kakor je in da je glavno zlo v tem, da se pri nas zaupa največ takim ljudem, ki niso dorasli veliki nalogi. Navdušenje je pleglo in mnogih se je

pred desetimi leti so se vršile po mesih in tudi po deželi velike slavnosti, kot spomin na velevažne dni. Posebno krasno je bilo razpokoženje v Ljubljani. Zbrale so se velikanske množice vseh stanov in raznih strank. Velikastna prireditev se je vršila pod okriljem Zveze kulturnih društev. Priredili so svečan sprevoz po mestu z godbami na čelu. Nekaj govorov je bilo že pred Kazino, v Zvezdi, glavni pa v sokolskem domu na Taboru, kamor so pohitele množice po obhodih in prisostvovale veliki narodni svečanosti.

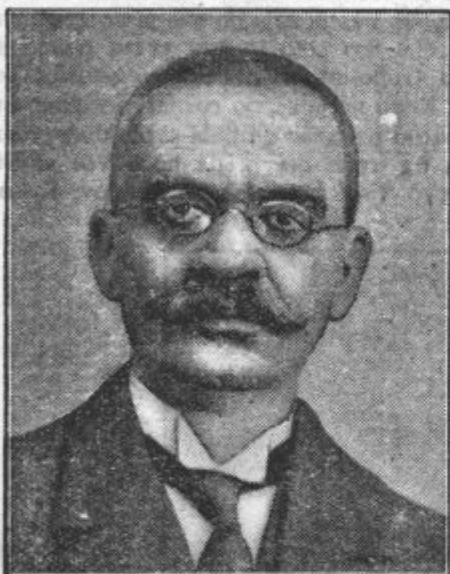
Narod je pokazal, da veruje v bodočnost in da se bo boril še nadalje za splošni dobrobit vseh brez razlike stanu in pokrajine. — Temelji so tu in na njih zgradimo domovino!

Vladimir Trost, mornariški častnik, ki je kot 23letni mladenič pri prevratu prvi proglasil avstrijsko mornarico za jugoslovensko last. Leto kasneje je mladi junak žal utočil v Donavi. — Imeli bi lahko lepo mornarico, ker smo imeli predvsem pravico do avstrijske mornarice, saj je bila na žuljih slovenskih davkoplačevalcev. A Italija, ki se boji močne Jugoslavije, nam je tudi to dedščino ugrabila

Zagrebski Markov trg s sabornico, v kateri je bila proglašena neodvisnost jugoslovenskih pokrajin. — Kraj je postal sedaj zopet važen za vse jugoslovensko ljudstvo, ker tam od časa do časa zboruje Kmečko-demokratska koalicija in se posvetuje o ukrepih in korakih naših voditeljev, ki hočejo doseči v naši narodni državi za vse ljudstvo enake pravice in popolno enakopravnost

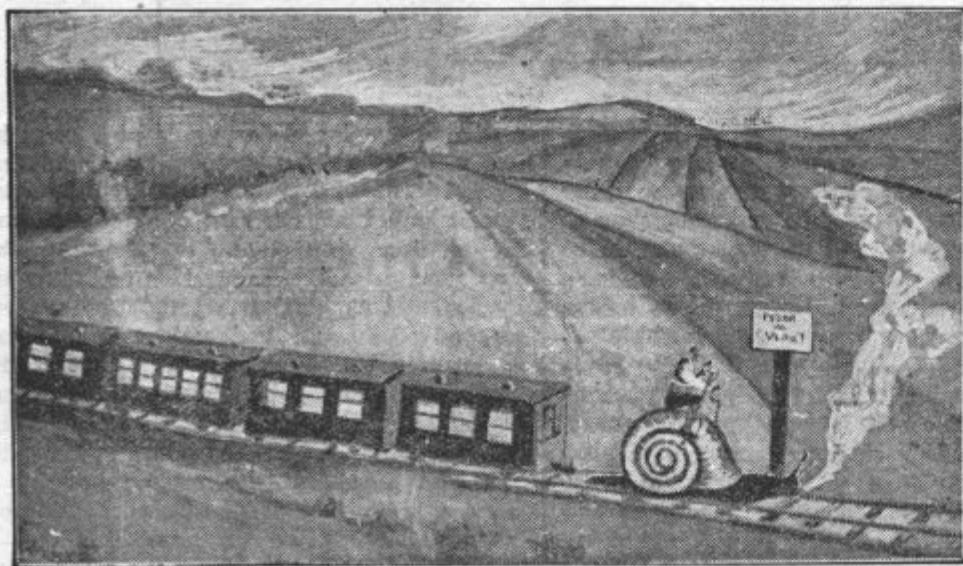

Mih. N. Jesinski, ruski učenjak in profesor ljubljanske univerze, je te dni v skromni družbi prijateljev praznoval štiridesetletnico svojega znanstvenega delovanja, s katerim ni koristil samo rusku nego tudi našemu narodu

Ciril Hristovič, ki so ga našli mrtvega v bližini Jesenice na Gorenjskem, je imel v obleki zašit seznam ljudi, ki jih je imel baje nalogu usmrtiti. Umor še ni pojasnjen, vendar vsi znaki kažejo, da je zločin delo makedonstev, starih nemirnežev, kateri imajo že mnogo na svoji kosmati vesti

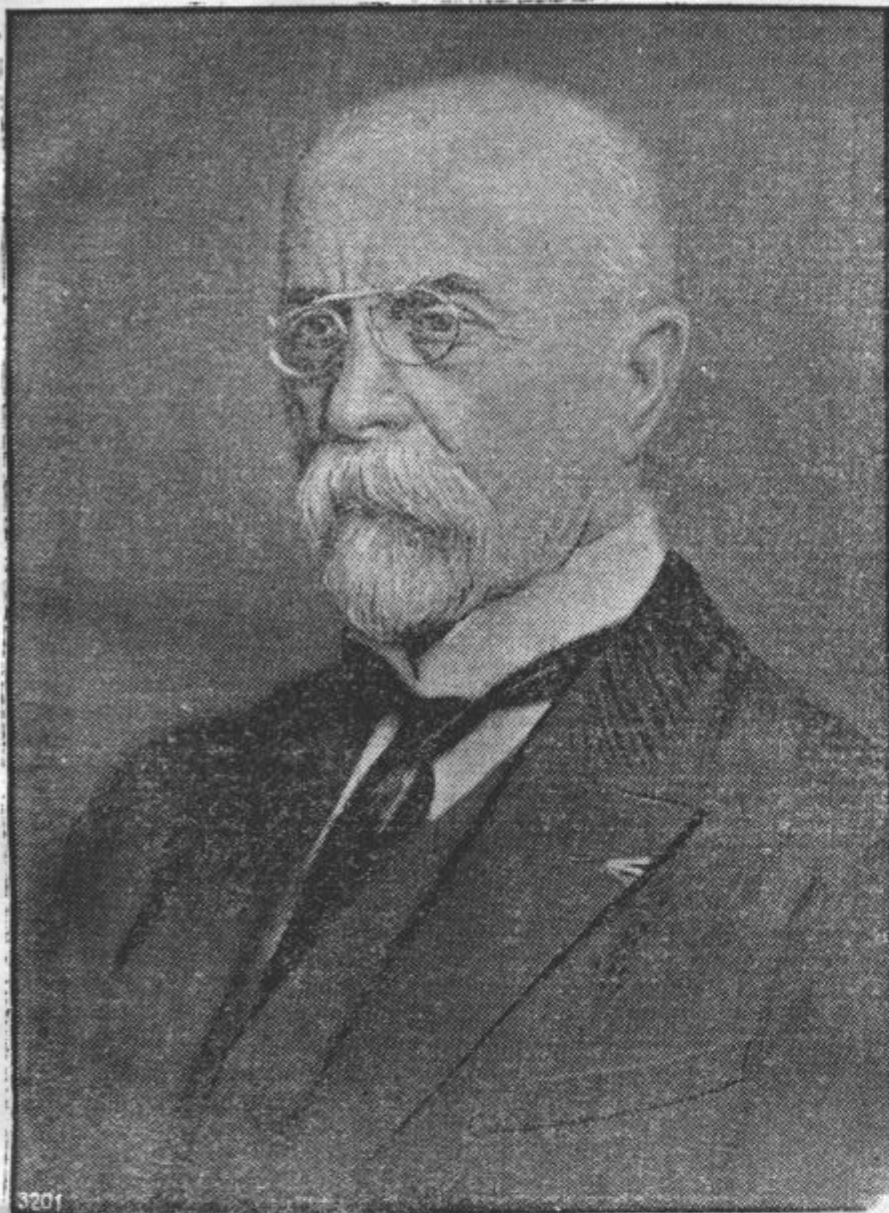
Tonček iz Litije, umetnik na harmoniko, ki jo je Ljubljancanom imenitno zagodel na velesejmu, je te dni prejel za plačilo nov instrument, njemu primeren harmoniko, ki jo na vse pretege vleče v družbi svojih malih prijateljev in prijateljic. Na tako mladino smo lahko ponosni. Nima samo tujina talentov, tudi mi jih imamo. Morda jih je v naši mladini še mnogo, a jih ne najdemo. Le žal, da je naš narod siromašen in nima sredstev za šolanje mladih talentov

Mansfeld Robinson, londonski profesor je v svoji modrosti in učenosti preskočil svetovno dobo in se hotel kar v angleščini po radiu razgovarjati s prebivalci zvezde, ki jo poznamo pod imenom Mars, in o katerih se sploh dvomi, če v resnici obstajajo

Kako so se navihanci včasih norčevali iz počasne dolenske železnice. V vlak so na sliki vpregli višnjegorskega polža.

Večletni voditelji čeških strank. Od spodaj na levi dr. Kramař, dr. I. Šramek, dr. Ant. Švehla, I. Střibny, dr. A. Meissner

Tomaž Masaryk, velezaslužni predsednik Češkoslovaške republike, ki ima največ zaslug za osvoboditev Slovencev izpod nemške nadoblasti, spretno vodi svojo državo že deset let. Mnogo je pripomogel, da so se precej pomirili notranji viharji, ki so — kakor vse poveljne države — pretresali tudi Češkoslovaško,

Znani češki politik, dober prijatelj Slovencev, Vaclav Klofač, ki se je neumorno boril za svobodo češkega naroda in bil radi tega neprestano preganjan od avstrijskih oblasti, katerim je neustrašeno in uporno kluboval

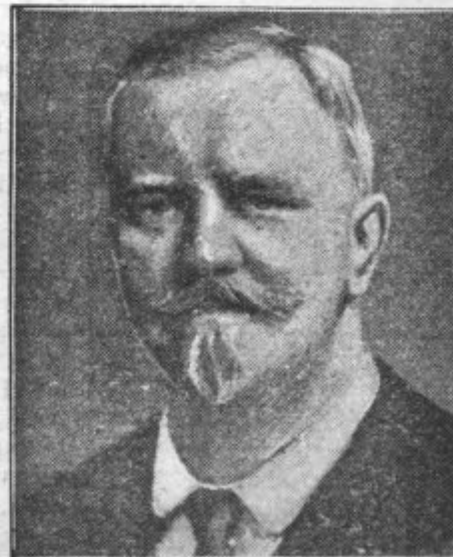

Slika iz Prage. Kraj, kjer so se odigravali važni dogodilji ob prevratu, ko je češki narod prevzemal oblast

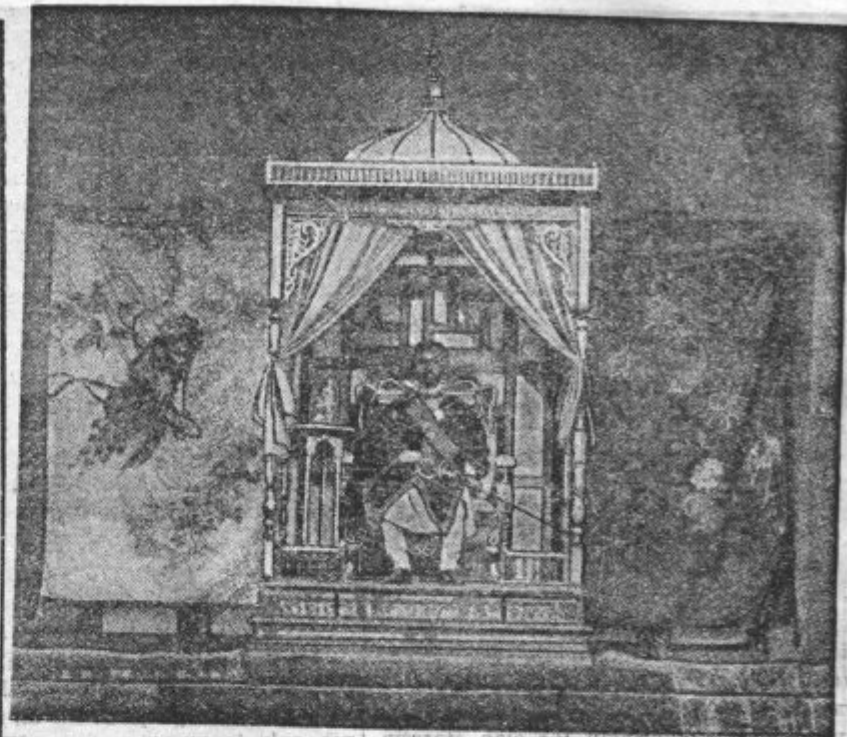
Fr. Stanek, poslanec in minister, bivši predsednik Češkega svaza v dunajskem parlamentu, ki je še pred Slovenci napovedal avstrijski gospodi samostojnost svoje države

Komisija s študentom Husmannom, ki je obdolžen, da je iz ogabne naslede umoril svojega prijatelja v Berlinu, o čemur pa so jeli zadnji čas dvomiti, preiskuje na kraju, kjer so našli žrtev

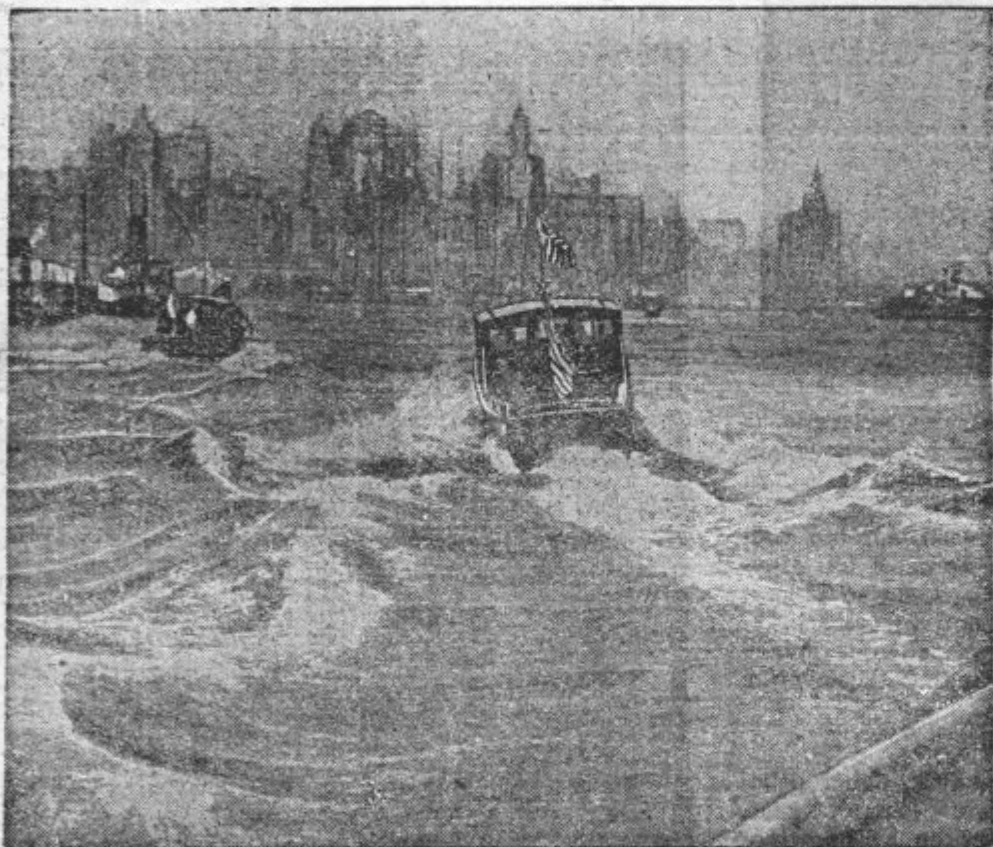

Zena letalca Macdonalna, ki je z lahkim aeroplanom hotel preletiti morje in se pri tem ponesrečil, obupana pričakuje poročila

Abesinski regent Ras Tafari, ki je bil pred kratkim proglašen za cesarja vseh Abesincev, na svojem prestolu

osebno vodno vozilo za lov tihotapecev v Ameriki. Američani se na vse načine prizadevajo, da bi omejili vtihotapljenje opojnih pijač, ki so strogo prepovedane v novem svetu. Borba s številnimi in zvitimi tihotapci alkohola pa je mnogokrat zelo težka

Med nebom in zemljo. Nevarna popravila več sto metrov visoko na Eifflovem stolpu v Parizu. Delavci so v življenski opasnosti

Stoletna vdova Leveaujeva, ki živi v Barryu na Francoskem, je zaželela ob svoji 100 letnici vesele družbe in plesa in se je ob tej priliki še sama zavrtila

Izkopavanje žrtev, ki so našle smrt pod ruševinami nove stavbe, ki se je podrla pred nekaj dnevi v Parizu. Našli so 3 ranjence in 16. mrtvih. Nesreča je slična katastrofi v Pragi, o kateri smo tudi že poročali. Gradbene nesreče so zadnji čas prav česte

